

ת"פ 61181/02/19 - מדינת ישראל נגד ויצ'סלב רובינוב

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 61181-02-19 מדינת ישראל נ' רובינוב

לפני כבוד השופטת זהר דולב להמן

המאשימה מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד רמה קלימי

נגד

הנאשם ויצ'סלב רובינוב

ע"י ב"כ עו"ד שלומי הכהן

גזר דין

כתב האישום והכרעת הדין

1. הנאשם הורשע בהכרעת דין מיום 8.4.21 בעבירת החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית, בהתאם לסעיפים 7(א) ו-7(ג) סיפא ל-פקודת הסמים המסוכנים, התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים).
2. בהכרעת הדין נקבע, כי בתאריך 23.2.19 בשעה 23:54 או בסמוך לכך, על כביש 310 סמוך לרהט, החזיק הנאשם בתוך רכב מסוג יונדאי ל"ז 85-110-62 (להלן: הרכב) 101.5 גרם סם מסוכן מסוג חשיש, שלא לצריכתו העצמית ומבלי שהדבר הותר לו בפקודה, בתקנות או ברישיון מאת המנהל.
- סוגיית ביטול הרשעת הנאשם
3. בסעיף 7 לפסק דינה ב-ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל (21.8.97) (להלן: הלכת כתב), קבעה כב' הש' דורנר, כי (ההדגשות לא במקור - זד"ל) -
"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל"
- בהלכת כתב נקבע כי סיום הליך ללא הרשעה יעשה במקרים נדירים וחריגים ביותר. כך, ובהתאם להלכת כתב, על ההגנה לשכנע את בית המשפט שהנזק - העלול להיגרם לנאשם אם יורשע - חמור במיוחד ובלתי מידתי בהשוואה לנזק

עמוד 1

שייגרם לציבור, אם ההליך יסתיים ללא הרשעתו.

4. באשר לסוג העבירה, נסיבות ביצוע העבירה ושיקולי ענישה - מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, כי מדובר בעבירה שאין להקל ראש בחומרתה. רק במקרים חריגים שבחריגים, ניתן להורות על ביטול הרשעת בגיר בעבירת החזקת סם שלא לצריכה עצמית. בהחזקת סמים במשקל 101.5 גרם שלא לצריכה עצמית טמון פוטנציאל נזק רב, בשל פגיעתם הרעה בבריאות הציבור, בחלקים נרחבים באוכלוסיה. עבירות הסמים מחוללות פשיעה, אגב הפצת הסם וצריכתו, כאשר מעבר לנזקים הישירים הנגרמים למשתמשי הסם, נגע הסמים מלווה ואף יוצר עבירות נוספות, ובכלל זה עבירות רכוש ואלימות. מידת הפגיעה בערכים החברתיים לא מבוטלת, נוכח נסיבות החזקת הסם, אליהם אתייחס בהרחבה בהמשך.

5. מנגד, מקובלת עלי טענת ב"כ הנאשם כי מדובר בסם שלא נמנה על הסמים הקטלניים שב-פקודת הסמים ובכמות לא רבה. עם זאת, מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, כי אין להקל ראש גם בהחזקת סמים אלו. יש לזכור כי מדובר בהחזקת של כמות שהיא כמעט פי 7 מהכמות הקבועה ב-פקודת הסמים לצריכה עצמית, כאשר אין מחלוקת שההחזקה היתה שלא לשימוש עצמי. כפי שנקבע בהכרעת הדין, הנאשם הודה ב-5/ת כי החזיק את הסמים בשל מצוקה כלכלית בה היה אותה עת, וקיווה למכור את הסמים כדי להרוויח כסף.

6. מבחינת שיקולי ענישה נקבע בפסיקה, כי גם כאשר מדובר בסם ה"נחשב סם 'קל'", עדין מדובר ב"סם מזיק", אשר החזקתו נאסר ב-פקודת הסמים. בפסיקה נקבע לא אחת, כי "אין להקל ראש בעבירות הנוגעות לסמים המוגדרים כ'קלים'" וכי "המאבק בנגע הסמים מחייב כי ההתייחסות לכל החוליות בשרשרת המסתיימת בהגעת הסם לציבור תהא מחמירה ועל כל מי שמהווה חוליה מחוליות השרשרת לדעת כי הוא נוטל על עצמו את הסיכון שבנשיאה בעונש המשקף את חומרת העבירות שביצעו ואשר משקף את הנזק שבמעשיהם לחברה", בעיקר באותם מקרים בהם ההחזקה נעשתה במטרה להניב "רווח קל" על חשבון הציבור [ראו ע"פ 2000/06 מדינת ישראל נ' ויצמן ואח' (להלן: פס"ד ויצמן)]. סקירת הפסיקה מלמדת כי גם במקרים בהם נסיבות ביצוע העבירה היו קלות יותר או כאשר מדובר בנסיבות אישיות מורכבות - נקבע כי אין מקום לבטל את ההרשעה, אלא בנסיבות יוצאות דופן:

א. רע"פ 8458/18 שטרר נ' מדינת ישראל (4.4.19) - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור של צעיר, נעדר עבר פלילי, אשר הורשע בגידול שני שתילי קנבוס במשקל 248.4 גרם לצריכתו העצמית והחזקת כ-2 גרם קנבוס. נקבע שלא הוכחה בראיות פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו, המהווה תנאי לאי-הרשעה וגם לא היה מקום לבטל הרשעתו;

ב. רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.18) - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור של מי שחרף היותו נעדר הרשעות קודמות והחל בלימודי רפואה - לא בוטלה הרשעתו בעבירות גידול כחצי קילו קנבוס, בצוותא עם שותפו בדירתם באילת, החזקת 3.6 גרם קנבוס לצריכה עצמית והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. בתי המשפט לא ראו לבטל הרשעתו, חרף המלצת שירות המבחן;

ג. עפ"ג 28110-10-15 מדינת ישראל נ' דוד (17.12.15) (להלן: ענין דוד) - בית המשפט המחוזי בחיפה דחה, לאחר לבטים רבים וחרף הביקורת על פסק דינו של בית משפט קמא, ערעור המדינה על סיום הליך ללא הרשעה בעבירות גידול בצוותא של 21 שתילי קנבוס במשקל כשלושה וחצי ק"ג. אולם לצד זאת צו המבחן הוארך ל-18 חודשים וסכום הפיצוי עלה ל-11,000 ₪ חלף 5,000 ₪. בית המשפט המחוזי התחשב בהודיית המשיב, הבעת החרטה על מעשיו, הפוטנציאל החיובי לשיקום עליו עמד שירות המבחן, שהמליץ על סיום ההליך ללא הרשעה ונסיבותיו הייחודיות

של המשיב, כאשר "...ברי כי הרשעת המשיב בביצוע העבירה, יש בה כדי לסכל אפשרות של המשיב לחזור לעבודתו בנמל, ומאידך אי הרשעתו נותנת בידי ועד העובדים אפשרות מעשית לסייע בידו להשתלב חזרה במקום עבודתו, אשר משמש עבורו לא רק מקור פרנסה אלא משענת חשובה להמשך הליכי שיקומו...".

* לא למותר לציין כי הגם שבעניינו מדובר בהחזקת סם בכמות קטנה משמעותית - הנסיבות המיוחדות שפורטו ב-ענין דוד לא מתקיימות בעניינו של הנאשם שלפני.

ד. עפ"ג (מחוז-ב"ש) 42384, 41634-10-14 לסרי ו-מזלומיאן נ' מדינת ישראל (22.3.15) - נדחה ערעור שניים, שכל אחד מהם החזיק 230 גרם סם מסוכן מסוג קנבוס, שלא לצריכה עצמית. בית משפט השלום לא ביטל הרשעתם, חרף התסקירים החיובים בעניינם, שהמליצו על ביטול ההרשעה, היותם נורמטיביים, בעלי תפיסות חברתיות תקינות, תרומתם למדינה בשירותם הצבאי, היות ההליך הפלילי גורם מרתיע עבורם. בדחותו ערעורם, קבע כב' הש' עדן דברים הרלוונטיים לעניינו (ההדגשות לא במקור - ז"ל) -

"גם אם נצא מנקודת ההנחה שיהיה בהרשעה כדי לגרום להם לפגיעה באפשרויות תעסוקה מסוימות, הרי שהעבירה, חומרתה ונסיבות ביצועה, אינם מאפשרים הימנעות מהרשעה.

מדובר בעבירת סמים חמורה, של החזקה שלא לצריכה עצמית, אשר העונש לצידה הינו 20 שנות מאסר...

חומרת עבירות הסמים אינה רק בעבירות סחר אלא רק גם בעבירות של החזקה שלא לצריכה עצמית, מתוך הראיה כי יש להילחם בכל שלבי מערך הפצת הסמים...

מדובר בעבירה חמורה, ובמעשה אשר יש להטביע עליו את חותם הפליליות, ויש ליתן תוקף גם להיבט ההרתעתי של ההרשעה. אין לאפשר מסר פייסני לביצוע העבירה בנסיבות אלו, ובביטול ההרשעה יהיה כדי לפגוע באינטרס הציבורי ובשיקולי ענישה הקשורים במניעת הפצת סמים מסוכנים.

מכל האמור, לא היה כל מקום לעתירה לביטול ההרשעה, והעבירה בנסיבות ביצועה, אינה מאפשרת זאת".

ה. ת"פ 31016-09-15 מדינת ישראל נ' קובי (8.4.18) (להלן: ענין קובי) - בגין החזקת קנבוס במשקל 46.86 גרם לצריכה עצמית קבע כב' הש' קרשן כי מבחינת האינטרס הציבורי "קיימת חשיבות לא מבוטלת בהרשעת הנאשם בעבירה אותה ביצע" וכי בנסיבותיו של הנאשם "כפות המאזניים מעוינות: לא ניתן לומר שהשיקול האינדיבידואלי גובר על השיקול הציבורי המערכתי הכללי בהרשעת הנאשם". כב' הש' קרשן סיים את ההליך ללא הרשעה, אך בשל "שינוי מדיניות הממשלה ביחס לצרכני סמים קלים". קביעות אלו לא רלוונטיות לעניינו, שכן הנאשם שלפני הורשע בהחזקת סמים שלא לצריכה עצמית, ובכמות הגדולה למעלה מפי 2 מהכמות שהוחזקה ב-ענין קובי.

ו. ת"פ 23797-03-14 מדינת ישראל נ' אביב (1.12.15) - בעבירות גידול, החזקת כלים והחזקת 48.31 גרם קנבוס, 9.1 גרם חשיש ו-923.6 גרם קנבוס בשתילים נקבע כי יש מקום לסיים את ההליך ללא הרשעה, נוכח היות הנאשם נעדר הרשעות קודמות, שומר על יציבות תעסוקתית ועובד בחברת הייטק לשביעות רצון מעסיקו, חלופה הזמן במהלכו היה הנאשם בהליך טיפול משמעותי, פעילות התנדבותית וספורטיבית מאומצת והפגיעה הקונקרטית המשמעותית בנאשם ובהמשך ההליך הטיפולי, כמו גם המלצת שירות המבחן. לא ניתן להקיש מהמקרה לעניינו, שכן אמנם מדובר בכמות קטנה של יותר של סם - אולם הנאשם שלפני לא עבר הליך טיפולי, לא הוכח בעניינו נזק קונקרטי והמלצת שירות המבחן בעניינו שונה.

7. עולה מן המקובץ, כי סוג העבירה, בנסיבותיה, תומך בהעדפת ההרשעה על פני ביטולה. בנסיבות המקרה שלפני, ביטול ההרשעה יכול לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה אחרים. אולם, אין בשיקול זה, כשלעצמו, כדי למנוע אפשרות לאי-הרשעה.

8. באשר ל-פגיעה בנאשם - לדברי ב"כ הנאשם מדובר בנאשם כבן 38, אדם נורמטיבי, נעדר עבר פלילי, שזו למעשה הסתבכותו הראשונה עם החוק ומיום הגשת כתב האישום לא נפתחו נגדו תיקים נוספים. הנאשם שירת שירות צבאי מלא במג"ב, רובאי 05 (מוצג ה/9) וכיום משרת בשירות מילואים פעיל. ב"כ הנאשם ביקש גם להתחשב בנסיבותיו האישיות והמשפחתיות, שכן שני ילדי הנאשם סובלים מנכות ועל כן יש להסתפק בעניינו בסיום ההליך ללא הרשעה ושל"צ.

ב"כ הנאשם ביקש בטיעוניו לעונש להתייחס להתרשמות שירות המבחן, כעולה מתסקירו מיום 13.11.19 - שירות המבחן התייחס להיות הנאשם נעדר עבר פלילי, לרצונו להתגייס למשטרה ליחידות מובחרות וחששו כי הרשעתו תהווה פגיעה בהליך הגיוס. לצד זאת, התרשם שירות המבחן כי לנאשם קושי לקחת אחריות על ביצוע העבירה וכי הרשעת הנאשם לא תהווה פגיעה ממשית או פוטנציאלית ביכולותיו התעסוקתיות או בדימויו העצמי. בנסיבות אלו שירות המבחן לא מצא נימוקים המצדיקים ביטול ההרשעה.

בעניינו, לא הוצגו ראיות לכך שהרשעת הנאשם תפגע פגיעה חמורה בשיקומו. מרבית טיעוני הנאשם ובא כוחו התמקדו במצבו המשפחתי, בעיקר בכל הנוגע למצבם הרפואי של שניים מילדיו. אין בטיעונים אלו, כשלעצמם, כדי להצדיק סיום ההליך ללא הרשעה. הנאשם הגיש המלצה של מעסיקו, אולם לא הוצגו ראיות לכך שהרשעתו בדין תפגע בפרנסתו. נתוני האישיים, אליהם אתייחס בהרחבה להלן, אף הם לא מלמדים על פגיעה אפשרית בסיכויו שיקומו של הנאשם.

9. לאחר ששמעתי דברי הנאשם וטיעוני ב"כ הצדדים הגעתי לכלל מסקנה, כי בעניינו של הנאשם שלפני לא ניתן לסטות מהכלל בדבר הרשעה. סוג העבירה, בנסיבותיה, תומך בהעדפת הרשעה. לא התרשמתי כי הרשעה תפגע פגיעה חמורה בסיכויו שיקומו של הנאשם. ביטול הרשעה בתיק שלפני עלול לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה אחרים, לרבות שוויון בין נאשמים, שכן נדירים ביותר המקרים בהם בעבירת החזקת סם שלא לצריכה עצמית תבוטל ההרשעה, בשל האינטרסים הציבוריים הגלומים באכיפת עבירות אלו והרתעת הציבור, עליהם אעמוד להלן, בפרק הדן בערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם. כאמור לעיל, לא נעלמו מעיני דברי הנאשם וטיעוני בא-כוחו - אולם כוחם של טיעונים אלו יפה לעניין גזירת העונש. אין בטיעונים אלו כדי ללמד על פגיעה קונקרטית בסיכויו שיקומו של הנאשם והם לא מהווים טעמים כבדי משקל לסטייה מהמלצת שירות המבחן.

קביעת מתחם העונש ההולם

10. בקביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לסעיף 40ג(א) ל-חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), התחשבתי בקריטריונים הבאים:

א. כאמור לעיל, מקובלת עלי טענת בא כוח המאשימה, כי הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה הם הגנה על שלום הציבור ובריאותו מפני הנזקים הישירים והעקיפים שנגרמים עקב השימוש בסמים, כמו גם השמירה על הסדר הציבורי. עבירות הסמים מחוללות פגיעה, אגב הפצת הסם וצריכתו, כאשר מעבר לנזקים הישירים הנגרמים למשתמשי הסם, נגע הסמים מלווה ואף יוצר עבירות נוספות, ובכלל זה עבירות רכוש, בשל הצורך להשיג אותה מנת סם, ולעיתים אף עבירות אלימות, שמבוצעות כתוצאה מהשימוש בסמים, או במהלך ביצוע עבירות הרכוש.

ב. מקובלת עלי גם טענת בא כוח המאשימה, כי מידת הפגיעה בערכים החברתיים לא מבוטלת, נוכח נסיבות החזקת הסם, אליהם אתייחס בהמשך. עם זאת, מקובלת עלי טענת ב"כ הנאשם, כי לא מדובר בפגיעה מהחמורות, בהתחשב בכמות הסם וסוגו. מדובר בכמות של כמעט פי 7 מהכמות הקבועה ב-פקודת הסמים לצריכה עצמית - אך לא מדובר בהחזקה של קילוגרמים. אכן, כטענת ב"כ הנאשם, פני מדינת ישראל להסדרת ההחזקה והשימוש בקנבוס (כאשר חשיש הוא שרף הקנבוס) וכפועל יוצא מכך גם מעבר לענישה מנהלית של המחזיקים ומשתמשים בו לשימוש עצמי - אולם מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה כי בענייננו אין מחלוקת שההחזקה היתה שלא לשימוש עצמי. משכך מקובלת עלי עמדתה, כי אין להקל ראש גם בהחזקת סם מסוכן מסוג חשיש, הגם שסם זה לא נמנה על הסמים הקטלניים שב-פקודת הסמים. בית המשפט העליון עמד לא אחת על עצמת הפגיעה של עבירות הסמים בערכים המוגנים ועל תפקיד בית המשפט במאבק בנגע הסמים, כמו הצורך להכות בכל אחת ואחת מחוליות הפצת הסם, לרבות בהחזקתו שלא לצריכה עצמית. כך נקבע בסעיף 5 לפסק דינו של כב' השופט עמית בע"פ 3172/13 סואעד נ' מדינת ישראל (7.1.14) (להלן: פס"ד סואעד. ההדגשות לא במקור - זד"ל).

"על פגיעתן הרעה של עבירות הסמים ועל תפקידו של בית המשפט במאבק בנגע הסמים לצד גורמים וגופים נוספים, עמד בית משפט זה פעמים רבות... אין ספור מילים נאמרו בדבר הצורך להכות בכל אחת ואחת מחוליות הפצת הסם ואם אוסיף דברים, אהיה כמכניס תבן לעפריים..."

ראו גם קביעת כב' הש' ארבל ב-פס"ד ויצמן, בו הוחמר עונשם של מי שהחזיקו בסם מסוכן מסוג קנבוס שלא לצריכתם העצמית, הרלוונטית לענייננו, הגם ששם דובר בכמות גדולה מזו שבתיק שלפניי, לגבי הצורך בהרתעת היחיד והרבים "מפני שליחת ידם בתחום זה המניב רווח קל. המאבק בנגע הסמים מחייב כי ההתייחסות לכל החוליות בשרשרת המסתיימת בהגעת הסם לציבור תהא מחמירה ועל כל מי שמהווה חוליה מחוליות השרשרת לדעת כי הוא נוטל על עצמו את הסיכון שבנשיאה בעונש המשקף את חומרת העבירות שביצעו ואשר משקף את הנזק שבמעשיהם לחברה". כאמור לעיל, קבעה כב' הש' ארבל ב-פס"ד ויצמן, כי "אכן, הסם לגביו נעברו העבירות בהן הורשעו המשיבים נחשב סם 'קל'. יחד עם זאת, סם מזיק הוא והמחוקק מצא לאסור השימוש בו בפקודה" וכי "אין להקל ראש בעבירות הנוגעות לסמים המוגדרים כ'קלים'".

ג. בחינת מדיניות הענישה הנהוגה בפסיקה מלמדת על קשת רחבה של ענישה, החל ממאסר מותנה וכלה במאסר מאחורי סורג ובריה, לתקופות שאורכן תלוי בסוג הסם, כמותו ונסיבות החזקתו. כל אחד מב"כ הצדדים הפנה לפסיקה התואמת עמדתו לעונש ועל פסיקה זו הוספתי פסיקה רלוונטית נוספת. כל מקרה ונסיבותיו, ויש לאבחן המקרים השונים למקרה שלפניי, אם כי יש גזרי-דין מהם ניתן לגזור אמת-מידה עונשית הולמת למקרה שלפניי -

(1) רע"פ 322/15 ג'אנח נ' מדינת ישראל (22.1.15) - אליו הפנתה ב"כ המאשימה - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור של מי שבעניינו נקבע מתחם 7-18 חודשים בגין החזקת כ-400 גרם חשיש בביתו, מחולק למספר פלטות (נקבע גם מתחם 6-12 חודשים בהחזקת סכין ובסך הכל מתחם 9-24 חודשים בגין שני התיקים שאוחדו);

(2) עפ"ג (מחוזי-ב"ש) 32337-12-16 פרץ נ' מדינת ישראל (1.2.17) - אליו הפנתה ב"כ המאשימה - נדחה ערעור מי שהורשע בהחזקה בביתו, שלא לצריכה עצמית, בסמים שונים, ובכלל זה 178 טבליות LSD, 14.6 גרם סם חשיש, 48.9 גרם קנבוס, שקית שהכילה 106.2 גרם קנבוס ו-772.48 גרם חשיש. בדחותו הערעור על העונש, קבע בית המשפט המחוזי בבאר-שבע "אנו סבורים שהסדר הטיעון הקל יתר על המידה עם המערער. מובן, שאנו סבורים שכב' בית המשפט קמא מצא לנכון להקל אף בתוך ההסדר המקל והסתפק רק ב-8 חודשי מאסר לריצוי בפועל";

(3) עפ"ג 28110-10-15 מדינת ישראל נ' דוד (להלן: ענין דוד) - אליו הפנה ב"כ הנאשם - בגין גידול בצוותא של 21 שתילי קנבוס במשקל כשלושה וחצי ק"ג הסתיים ההליך ללא הרשעה והושתו 180 שעות של"צ, צו מבחן לשנה, פיצוי בסך 5,000 ₪ ו-6 חודשי פסילה מותנית. לאחר לבטים וביקורת על בית משפט קמא, דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הערעור על סיום ההליך ללא הרשעה - אולם צו המבחן הוארך ל-18 חודשים וסכום הפיצוי עלה ל-11,000 ₪. בית המשפט המחוזי התייחס בהרחבה לנסיבותיו האישיות של המשיב, ובכלל זה הודיית המשיב, הבעת החרטה על מעשיו, הפוטנציאל החיובי לשיקום עליו עמד שירות המבחן, שהמליץ על סיום ההליך ללא הרשעה, החשש לאבדן מקום עבודתו והסיכוי כי המשך העבודה יסייע בשיקומו, כפי שצוטטו לעיל בפרק הדן בשאלת הותרת ההרשעה על כנה.

* כאמור לעיל, הגם שכמות הסם גדולה מזו שהחזיק הנאשם שלפני - בעניינו של הנאשם שלפני לא מתקיימות הנסיבות מיוחדות שנסקרו ב-ענין דוד.

(4) עפ"ג (מחוזי-ב"ש) 41634-10-14 לסרי ומזלומיאן נ' מדינת ישראל (22.3.15) - נדחה ערעור על עונשו של מי שהורשע בהחזקת 220 גרם קנבוס ונדון ל-5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, הגם ששירות המבחן המליץ להימנע מהרשעתו, בהיות אחד מהם סטודנט לראיית חשבון, היותם נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי, שהורתעו מההליך ובהינתן נתונים אישיים, לרבות תרומתם בשירות הצבאי והעבודה ששניהם עבדו. כב' הש' עדן קבע, תוך התייחסות לפסיקה -

"אשר לענישה הכוללת חמישה חודשי מאסר על דרך עבודות שירות, אין מדובר בענישה מחמירה אשר יש בה כדי להביא להתערבות ערכאת הערעור.

נסיבותיהם של המערערים הובאו במסגרת שיקולי בית המשפט, אשר איפשר את ריצוי המאסר על דרך עבודות שירות. יש בענישה כדי להביא לידי ביטוי את שיקולי השיקום, כמו גם את העדר עבר פלילי וגילם הצעיר של המערערים...

בענישה המתונה, בנסיבות ביצוע העבירות, אשר הוטלה ע"י בית המשפט קמא, אין כל חריגה לחומרה";

(5) עפ"ג (מחוזי-י-ם) 47347-08-11 בירגאוז נ' מדינת ישראל (30.4.12) - אליו הפנתה ב"כ המאשימה - התקבל ערעור הנאשם ועונשו הופחת ל-8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, חלף 14 חודשי המאסר שהושתו עליו בבית משפט השלום. כן נקבע כי חודש המאסר המותנה שהופעל ירוצה בחופף ולא במצטבר, בנוסף למאסר המותנה שהושת. מדובר היה במי שהחזיק בדירת נאשם נוסף, 97 גרם סם מסוכן מסוג חשיש. בית המשפט המחוזי קבע כי יש להקל בעונש, בין היתר בהינתן כי "חרף תנאי פתיחה קשים, ..., מצליח המערער לשמור על רצף תעסוקתי והוא רואה בתפקודו התעסוקתי ערך חשוב ביותר עבורו. עובדה זו יש לזקוף לזכותו. מאז שביצע את העבירה נשוא הדיון, מזה כארבע שנים, לא הסתבך בעבירות נוספות";

(6) ת"פ (אילת) 49728-11-20 מדינת ישראל נ' עזאם (20.6.21) - אליו הפנה ב"כ הנאשם בטיעונו לעונש, שם הנאשם הורשע בעבירה של החזקה ושימוש בסמים לצריכה עצמית, בעת חזרתו משהותו בחו"ל נתפסו על הנאשם זרעי קנבוס במשקל 96.53 גרם. בית המשפט מצא לאמץ את הסדר הטיעון אליו הגיעו ב"כ הצדדים והשית על הנאשם מאסרים מותנים, קנס כספי ושל"צ בהיקף של 100 שעות. מדובר בנסיבות שונות מענייננו, הן מבחינת כמות הסם והן בהינתן ההסדר בין הצדדים;

(7) ת"פ (ק"ג) 41968-09-17 מדינת ישראל נ' אלול (31.10.18) - אליו הפנה ב"כ הנאשם בטיעונו לעונש, מדובר בנאשם שהורשע בגידול 7 שתילי קנבוס, ובהחזקת סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 1.174 גרם לצריכה עצמית. שירות המבחן המליץ על ענישה מרתיעה. בית המשפט אימץ את הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים, נתן משקל לכך שהנאשם לקח אחריות על מעשיו, השית מאסרים מותנים, קנס כספי, התחייבות, פסילה בפועל למשך 3 חודשים וכן פסילה על תנאי. גם כאן מדובר בנסיבות שונות, בהינתן הסדר הטיעון בין הצדדים;

(8) ת"פ (י-ם) 31016-09-15 מדינת ישראל נ' קובי (8.4.18) (להלן: ענין קובי) - אליו הפנה ב"כ הנאשם - בגין החזקת קנבוס במשקל 46.86 גרם לצריכה עצמית קבע כב' הש' קרשן, כאמור לעיל, כי היה מקום להותיר את ההרשעה על כנה מבחינת האינטרס הציבורי. ההליך הסתיים ללא הרשעה, אך בשל "שינוי מדיניות הממשלה ביחס לצרכני סמים קלים". כפי שקבעתי לעיל, אין בכך כדי להשליך על עניינו, שכן הנאשם שלפני הורשע בהחזקת סמים שלא לצריכה עצמית, בנסיבות חמורות מאלו שנדונו ב-ענין קובי, אשר יפורטו להלן בהרחבה, ובכלל זה מקום החזקת הסם, הכמות הגדולה למעלה מפי 2, והסיבות שהביאו להחזקתו, כפי שכל אלו יפורטו להלן בהרחבה;

(9) ת"פ (ב"ש) 20767-09-16 מדינת ישראל נ' אבו מעיוף (24.05.17) - כב' השופט ברסלר גזר על מי שהורשע בהחזקת 93.8 גרם נטו סם מסוכן מסוג חשיש בצוותא חדא עם שניים אחרים ברכב בו נמצא גם כלי המשמש לעישון סמים - 6 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, 2,500 ₪ קנס, 4,000 ₪ התחייבות, פסילה בפועל ופסילה מותנית;

(10) ת"פ (ב"ש) 44373-01-17 מדינת ישראל נ' אשורוב (6.4.17) (להלן: ענין אשורוב) - אליו הפנתה ב"כ המאשימה - בגין החזקת 88 גרם חשיש בביתו קבע כב' הש' בן טולילה מתחם הנע מ-מספר חודשי מאסר, שיכול שירוצו בעבודות שירות עד 12 חודשים מאסר בפועל, והשית על נאשם, שלחובתו רישום ללא הרשעה והרשעה בעבירות רכוש ואלימות ואשר לא שיתף פעולה עם שירות המבחן - 7 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית;

(11) ת"פ (ת"א) 23797-03-14 מדינת ישראל נ' אביב (1.12.15) - אליו הפנה ב"כ הנאשם - ההליך בעבירות גידול, החזקת כלים והחזקת 48.31 גרם קנבוס, 9.1 גרם חשיש ו-923.6 גרם קנבוס בשתילים ללא הרשעה, נוכח היות הנאשם נעדר הרשעות קודמות, שמר על יציבות תעסוקתית, הוכח כי ההרשעה עלולה לפגוע בעבודתו, חלוף הזמן במהלכו היה הנאשם בהליך טיפול משמעותי, פעילות התנדבותית וספורטיבית מאומצת והפגיעה הקונקרטיה המשמעותית בנאשם ובהמשך ההליך הטיפולי, כמו גם המלצת שירות המבחן. הושתו 500 שעות של"צ, צו מבחן, 1,000 ₪ קנס, 1 חודש פסילה בפועל, 6 חודשי פסילה על תנאי ו-3,000 ₪ תרומה לעמותת "אל סם".

* בעניינו אמנם מדובר בכמות קטנה של יותר של סם, אולם מדובר במי שלא עבר הליך טיפולי והמלצת שירות המבחן בעניינו שונה.

ד. במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם, נתתי דעתי גם ל-נסיבות הקשורות בביצוע העבירות, כאמור בסעיף 40יט לחוק העונשין ובכלל זה -

(1) עבירת החזקת הסמים, מעצם טיבה וטבעה ברי כי קדם לה תכנון. לכך יש להוסיף, כאמור לעיל, כי הנאשם הודה ב-5/ת שהחזיק את הסמים בשל מצוקה כלכלית בה היה אותה עת, וקיווה למכור את הסמים כדי להרוויח כסף;

(2) הנאשם הוא המבצע היחיד ומשכך העיקרי;

(3) מדובר בסם מסוכן מסוג חשיש, שאמנם לא נמנה על הסמים המסוכנים שבפקודת הסמים, אולם כאמור לעיל, אין להקל ראש בפגיעתם הרעה, כפי שקבע כב' הש' בן טולילה ב-ענין אשורוב - "אין להקל ראש בנזק הגלום באותם סמים אשר מהווים לא אחת צוהר עבור צעירים לעולם אפל זה";

(4) כמות הסם לא נמצאת ברף הגבוה של עבירות החזקת סם, אולם מדובר בפלטת חשיש בכמות שהיא כמעט פי 7 מהכמות שנקבע לשימוש עצמי ב-פקודת הסמים. כפי שקבע כב' הש' בן טולילה ב-ענין אשורוב - "ברי כי ככל שכמות הסם גדלה כך גם עונשו של הנאשם חמור יותר יחד עם זאת אין לדבר על יחס ליניארי ישיר וקשיח בין כמות הסם לעונש";

(5) נסיבות החזקת הסם - הסם הוחזק בשעת לילה מאוחרת, ברכב הנאשם, עת נסע בו בעיר רהט, שהיא לא מקום מגוריו. למעשה הנאשם נתפס במרחק לא מבוטל מביתו. פלטת החשיש נתפסה תחת מושב הנוסע שליד הנהג. לא רק שהנאשם לא טען כי החזיק את הסם לצריכתו העצמית, אלא שהנאשם טען כי מעולם לא עשה שימוש בסמים. כאמור לעיל, בחקירתו ת/5 אף הודה כי ביקש למכור את פלטת החשיש שנתפסה ברכבו. מכאן מתחזקת המסקנה כי הסם המסוכן נועד למצוא דרכו אל הצרכנים השונים. בענין זה אין לי אלא להפנות לקביעת המשנה לנשיאה, כב' הש' רובינשטיין, בפסקה ד' לפסק דינו ב-ע"פ 6277/14 משלטי נ' מדינת ישראל (2.2.15), אשר אמנם התייחסה לסם אחר, אולם בהינתן נסיבות החזקת הסם וטענת הנאשם כי לא עושה ולא עשה כל שימוש בסמים לצריכתו העצמית - רלוונטית גם לענייננו בשינויים המחויבים "אין צורך בניחוש יתר כדי להניח כי הקוקאין שנתפס ולצדו שקיות הוכן למטרות מסחריות, להרעיל את הזולת, וזו גישת המחוקק בדברו בהחזקת סמים שלא לצריכה עצמית, אשר העונש המירבי עליה הושווה לשל סחר";

(6) בהינתן כי הסם המסוכן נתפס לא נגרם נזק מביצוע העבירה - אולם הנזק שהיה עלול להיגרם מהחזקת הסם הוא רב, בין היתר בהינתן סוג הסם, כמותו ונסיבות החזקתו, כאשר נפסק לא אחת כי עבירת החזקת סמים שלא לצריכה עצמית היא "אחותה" של עבירת הסחר בסמים, כאמור לעיל;

(7) הסיבות שהביאו הנאשם לבצע העבירה הן בין היתר בצע כסף, נוכח מצבו הכלכלי הקשה, כפי שעולה מהודאתו ת/5, מתסקיר שירות המבחן ולמעשה מדברי הנאשם וטעונו בא כוחו לעונש.

מתחם העונש ההולם

11. בקביעת מתחם העונש ההולם נתתי דעתי גם להנחיות ראש חטיבת התביעות "הכוונת שיקול הדעת התביעתי בגיבוש מתחמי עונש הולם ועתירה עונשית" מיום 15.3.20 (מוצג ה/13 מיום 20.7.21) ולדין וחשבון הצוות הבין משרדי לבחינת המדיניות בנוגע לאיסור על צריכת קנאביס בישראל (מוצג ה/14 מיום 20.7.21). לצד זאת יש לזכור כי מדובר בהמלצות ולא בהנחיות המחייבות את בית המשפט. זאת ועוד, בסעיף 6 ל-ה/13 נרשם "יודגש, כי מתחמי העונש ההולם הנקובים בטבלה תכליתם להכווין את שיקול הדעת התביעתי המופעל בכל תיק ותיק בהתאם לנסיבותיו ואין לראות באלו כמתחמי עונש קשיחים שלאורם יש לפעול בכל מקרה ומקרה" (ההדגשה במקור, הקו התחתון לא במקור - זד"ל). כך, ובהתאם לכך, ההמלצה היא כי במקרה בו מדובר בנסיבות קלות של החזקת סם מסוג חשיש עתירת התביעה תהיה למתחם 4-12 חודשי מאסר בפועל ואילו בנסיבות מחמירות עתירת התביעה תהיה למתחם 10-24 חודשי מאסר בפועל. לצד אלו נרשם בטבלה ב-ה/13 כי "בנוסף יש לעתור להטלת מע"ת, קנס ופסילת רישיון בהתאם לסעיף 37 לפקודת הסמים וחילוט". עוד נרשם בטבלה, כי במסגרת הנסיבות יש להתחשב בכמות הסם, מיקום העבירה, אורח חיים עברייני של הנאשם וכיוב'.

12. הנאשם הורשע בעבירה אחת המהווה אירוע אחד, ומשכך אני קובעת מתחם עונש הולם לאירוע כולו, תוך התחשבות במספר העבירות ובזיקה ביניהן, כמתחם 4-12 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית, הכוללת מאסרים מותנים, פסילה בפועל ועל תנאי, ועונשים כלכליים, הכוללים קנס והתחייבות. מתחם הקנס יקבע בנפרד כמפורט להלן.

13. עבירות הסמים הן עבירות כלכליות וכאלו מחייבות עיצומים כלכליים, שיהיה בהם כדי ללמד על חוסר הכדאיות בצבירת הון על חשבון בריאות הציבור. לצד זאת, בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין, התחשבתי במצבו הכלכלי הנטען של הנאשם בקביעת מתחם הקנס, שכן כאשר מדובר בעונש של קנס אין דין פלוני כאלמוני. משכך, אני קובעת כי מתחם הקנס, בהתאם למנעד שבמדיניות הענישה הנוהגת, נע בין 2,000 ₪ ל-20,000 ₪.

14. כפי שנקבע בפסיקה ובהתאם להוראות סעיף 37א לפקודת הסמים, בעבירות הקשורות בסם מסוכן יש חשיבות לפסילה, כאשר מתחם הפסילה נע בין פסילה מותנית לבין שנת פסילה בפועל.

גזירת העונש המתאים לנאשם במסגרת המתחם

15. בגזירת העונש המתאים לנאשם התחשבתי, בהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40יא לחוק העונשין -

(1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו - הנאשם כבן 38, גרוש ואב ל-6 ילדים. מטעוני ב"כ הנאשם עולה כי הנאשם משלם מזונות עבור חמשת ילדיו ונמצא בימים אלה בהסדרת מעמד אשתו והילד השישי, שנולד לאחרונה. הנאשם המפרנס העיקרי והחמרה בעונש תקשה על הנאשם לתמוך בילדיו ולסייע להם. זאת ועוד, הרשעת הנאשם תקשה על מימוש שאיפת הנאשם להתגייס למשטרה ליחידות מובחרות. הנאשם ביקש מבית המשפט התחשבות, מתן הזדמנות והקלה בענישה;

(2) הפגיעה של העונש במשפחת הנאשם - בטיעונים לעונש טען ב"כ הנאשם כי הנאשם המפרנס העיקרי וכן הוא זה שמכלכל את ששת ילדיו. עוד ציין כי בתו הקטינה של הנאשם נפצעה בתאונת דרכים בעקבותיה כמעט ואיבדה את חייה וכיום סובלת מנכות (צילום תעודת נכה - ה/11), כן ציין בא כוחו כי גם בנו של הנאשם סובל אף הוא מנכות (צילום תעודת נכה - ה/10). לטענת ב"כ הנאשם, פסילת רישיון הנהיגה של הנאשם תהווה פגיעה ישירה בילדיו הקטינים של הנאשם, שכן הנאשם מסייע להם להתנייד ולהגיע לטיפולים. שלילת רישיונו של הנאשם תפגע בפרנסתו, שכן הנאשם עובד כנהג, ופסילה תהווה למעשה מכתב פיטורין מאותו מקום עבודה ועל כן יש להסתפק בפסילה על תנאי.

במסגרת הטיעונים לעונש הציג ב"כ הנאשם תמונות של בת הנאשם לאחר פציעתה מהתאונה וכתבה בנושא. יש להניח כי ב"כ הנאשם ביקש בדרך זו ללמד על הפגיעה הקשה שנגרמה לבת הנאשם בתאונה מתוך תקווה כי תמונות קשות אלו יביאו להקלה בעונשו של הנאשם. כפי שצינתי, מדובר בתמונות קשות ובתאונה שגבתה מחירים קשים מבית הנאשם ומהנאשם עצמו. דברים אלו נלקחו בחשבון כאמור לעיל מבחינת הפגיעה של העונש במשפחת הנאשם. לצד זאת לא למותר לציין כי מעבר לחמלה שתמונות אלו מעוררות בקרב מי שמעיין בהן, אין בהן, כשלעצמן, כדי להוסיף על טיעוני ההגנה לעונש. קל וחומר כאשר מדובר בתאונה שהתרחשה זמן רב לאחר ביצוע העבירה. לא למותר לציין כי הכתבה היא עדות שמועה שאין בה כדי לשפוך אור נוסף על המתואר במוצגים ה/1, ה/2, ה/7 וה/11;

(3) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה - מתסקיר שירות המבחן שנערך ביום 13.11.19 עולה כי הנאשם גדל במסגרת משפחתית מורכבת, המונה זוג הורים גרושים ו-7 ילדים. תיאר תפקוד

תקין של אחיו מלבד אח אחד שמעורב בפלילים ולדבריו ריצה מאסרים לתקופות קצרות בגין עבירות סמים. הנאשם חווה היעדר דמות אב וקושי בסיפוק צרכי השתייכות וקבלה מצד הדמויות ההוריות. שירות המבחן התרשם כי ניכר שחוויות חייו קשורות בהיעדר פניות לצרכיו הרגשיים מצד הוריו וחוסר סמכות במסגרות הלימודיות. גורמים אלו עיצבו התנהגותו והעצימו המורכבות שבה;

(4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב - הנאשם חזר בו מהודאתו בדיון מיום 20.11.19 ובחר לנהל את ההליך, שזו זכותו. אולם הנאשם לא יכול ליהנות מההטבות להן זוכים אלו שנוטלים אחריות על מעשיהם ועושים מאמצים לחזור למוטב. לצד זאת לקחתי בחשבון שבטיעוני לעונש מיום 20.7.21, התנצל הנאשם, מסר שלמד הלקח ממעשיו, וכי מעתה יהיה קפדני יותר;

(5) הנזק שנגרם לנאשם מביצוע העבירות - בתסקיר מיום 13.11.19 עלה כי מאז מעצרו של הנאשם ובשל שהותו במעצר בית, הנאשם לא עבד ובשל כך נקלע לחובות, אשר הקשו עליו לשלם את דמי המזונות לגרושתו;

(6) חלוף הזמן מביצוע העבירות - חלפו כמעט שנתיים מביצוע העבירות, במהלכן הקפיד הנאשם לשמור על אורח חיים נורמטיבי, בפרק זמן זה לא נפתחו לנאשם תיקים חדשים;

(7) עברו הפלילי של הנאשם - הנאשם נעדר עבר פלילי, יחד עם זאת לנאשם עבר תעבורתי הכולל 32 הרשעות, ביניהן שתי הרשעות של נהיגה בשכרות או תחת השפעת חומרים משכרים.

סוף דבר

16. לא מצאתי מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום, לפי הוראות סעיף 40ד לחוק העונשין. במסגרת גזר הדין לקחתי בחשבון גם את הצורך בהרתעה אישית ובהרתעת הרבים, בהתאם לסעיפים 40 ו-40ז לחוק העונשין. בהינתן נסיבותיו האישיות, לרבות מצבם של ילדיו הקטינים והצורך שלהם בטיפול ובסיוע כלכליים מצד הנאשם - מצאתי כי ניתן למקם את הנאשם בחלקו התחתון של המתחם, אך לא בתחתיתו. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר בפועל, אשר ירוצו בעבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות;

בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות, הנאשם יבצע את עבודות השירות ב-מועצה דתית מרחבים, צומת גילת ד"נ הנגב 851000, 5 ימים בשבוע, 8.5 שעות ביום.

תחילת בצוע עבודות השירות ביום 3.4.22.

הנאשם יתייצב לצורך קליטה והצבה ביום 3.4.22, שעה 08:00 ביחידת ברקאי - עבודות שירות - שלוחת דרום, סמוך לכלא באר שבע.

אוטובוסים להגעה: 189, 350, 247.

הנאשם מוזהר כי עליו לעדכן את משרד הממונה בכל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו ובטלפון הנייד שלו.

הנאשם מוזהר, כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח, שכן כל הפרה או אי מילוי עבודות השירות על פי הנחיות המפקח, עלול

להביא להפסקתן ולהמרתן בריצוי יתרת המאסר בפועל.

כמו כן הנאשם מוזהר, כי במקום נערכות ביקורות, וכי אי עמידה בביקורת עלולה להביא להפסקת עבודות השירות ולהמרתן בריצוי יתרת המאסר בפועל.

עוד מוזהר הנאשם, כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכי כל חריגה מכללים אלו עלולה להביא להפסקת עבודות השירות ולהמרתן בריצוי יתרת המאסר בפועל.

הממונה תדווח לבית המשפט עם תום ביצוען של העבודות.

ב. 4 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מהיום, שלא יעבור כל עבירה מסוג פשע על פקודת הסמים;

ג. קנס בסך 3,000 ₪, או 100 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 10.5.22 וכל 10 בחודש שלאחריו.

אם לא יבוצע תשלום במועדו - תעמוד כל יתרת הקנס לפירעון מיידי.

על הנאשם לדאוג להסדרת התשלום מול מזכירות בית המשפט ולא תשמע טענה שלא קיבל שוברי תשלום בדואר;

ד. 10,000 ₪ התחייבות, למשך 3 שנים מהיום, שלא יעבור כל עבירה מסוג פשע על פקודת הסמים.

על הנאשם להצהיר על ההתחייבות היום. לא יצהיר על ההתחייבות היום - יהיה על הנאשם לרצות 30 ימי מאסר בפועל, על מנת לכפות אותו לעשות כן.

ה. 11 חודשי פסילה מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה על תנאי. התנאי הוא שבמשך 3 שנים מהיום לא יעבור כל עבירה על פקודת הסמים;

המזכירות מתבקשת להעביר עותק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

ניתן צו כללי למוצגים: להשמיד, לחלט ולהשיב לבעלים, לפי שיקול דעת היחידה החוקרת.

ניתן צו להשמדת הסם.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן והודע היום, כ"ז באדר ב' התשפ"ב, 30 במרץ 2022, במעמד הנוכחים.